

## Bsc algebra2 normál gyakorlat

Második zárthelyi, B változat (2014. május 13.) — eredmények és pontozás

1. A leképezés mátrixa a szokásos bázisban  $M = \begin{pmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & -i \\ 0 & i & 1 \end{pmatrix}$  (1 pont), ami önadjungált (1 pont), ezért normális (1 pont), de mivel  $M^*M \neq E$ , ezért nem unitér (1 pont).  $A(v) = (4, -4i, 4)^T$  (1 pont), így  $\langle v, A(v) \rangle = 2 \cdot 4 + \overline{(-i)}(-4i) + 3 \cdot 4 = 24$  (1 pont).

2. A mátrix  $\begin{pmatrix} 7 & 6 \\ 6 & 2 \end{pmatrix}$  (1 pont), a sajátértékek 11 és  $-2$  (2 pont), ezért az alak indefinit (1 pont). A normált sajátvektorokat kiszámítva a négyzetösszeg alak

$$11 \left( \frac{3x + 2y}{\sqrt{13}} \right)^2 - 2 \left( \frac{-2x + 3y}{\sqrt{13}} \right)^2 \quad (2 \text{ pont}).$$

3. A karakterisztikus polinom  $x^2(x - 2)^2$  (1 pont), a sajátértékek 0 és 2 (1 pont). A normált osztók, melyeknek minden sajátérték gyöke:  $x(x - 2)$ ,  $x^2(x - 2)$ ,  $x(x - 2)^2$ ,  $x^2(x - 2)^2$ . Ezekbe a mátrixot helyettesítve a minimálpolinom  $x^3 - 2x^2$  (2 pont). A Jordan-alakban tehát a legnagyobb 0-hoz, illetve 2-höz tartozó blokk  $2 \times 2$ -es, illetve  $1 \times 1$ -es (1 pont). Mivel a 2 kétszeres gyöke a karakterisztikus polinomnak, ezért a még szereplő  $1 \times 1$ -es blokkban 2 a sajátérték, vagyis az eredmény

$$\begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 2 \end{pmatrix} \quad (1 \text{ pont}).$$

4. Ha  $u = v$ , akkor a feltétel teljesül, de  $u - 3v = -2u$  nem merőleges  $u + v = 2u$ -ra, ha  $u \neq 0$  (5 pont). Ez a példa komplexben is megfelelő (1 pont).

5. A  $W$  elemeit nyilván az  $x = y$  és  $u = v$  feltétel jellemzi, ezért például  $b_1 = (1/\sqrt{2}, 1/\sqrt{2}, 0, 0)$  és  $b_2 = (0, 0, 1/\sqrt{2}, 1/\sqrt{2})$  megfelelő ONB ebben az altérben (3 pont). Gram-Schmidt eljárással folytatva ha  $v = (4, 2, 1, 3)$ , akkor  $b = v - \langle b_1, v \rangle b_1 - \langle b_2, v \rangle b_2 = (1, -1, -1, 1)$  (2 pont), a keresett távolság  $\|b\| = 2$  (1 pont).

6. Például

$$M_1 = \begin{pmatrix} \cos 60^\circ & -\sin 60^\circ & 0 & 0 \\ \sin 60^\circ & \cos 60^\circ & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \quad (4 \text{ pont}),$$

melynek a minimálpolinomja  $(x - 1)(x^2 - x + 1)$  (2 pont). (Forgatásokat tartalmazó  $2 \times 2$ -es, és  $\pm 1$ -et tartalmazó  $1 \times 1$ -es blokkokkal érdemes próbálkozni a tanult tétel szerint.)